

7.0 - Informasjonsskriv

Konsekvenser ved ulykke med tråkkemaskin i alpinanlegg

§ 10-1. Krav om dokumentert sikkerhetsopplæring for arbeidsutstyr som krever særlig forsiktighet

Administrasjonen i har de siste årene fått en rekke henvendelser rundt ansvar ved kjøring av tråkkemaskin, og konsekvenser ved en eventuell ulykke.

Spørsmål knytter seg til hvorvidt føreren av prepareringsmaskinen kan bli holdt personlig ansvarlig for en eventuell ulykke. Vi sender derfor ut dette informasjonsskrivet til våre medlemmer. Skrivet er utarbeidet i samarbeide med vår advokat.

Vi minner om at aldersgrensen for selvstendig arbeide er 18 år i Norge – og således må ansatte som kjører tråkkemaskin være minimum 18 år og ha gjennomgått dokumentert opplæring.

Det rettslige utgangspunktet er veitrafikkloven § 3. Bestemmelsen lyder som følger:

- Enhver skal ferdes hensynsfullt og være aktpågivende og varsom så det ikke kan oppstå fare eller voldes skade, og slik at annen trafikk ikke unødig blir hindret eller forstyrret.

For å kunne bli strafferettslig eller erstatningsrettslig ansvarlig må føreren av preppemaskinen ha opptrådt uaktsomt, det vil si at vedkommende ut fra en situasjonsbestemt vurdering ikke har vært tilstrekkelig aktpågivende og varsom. Det å kjøre preppemaskin er i seg selv ikke ansvarsbetingende.

Terskelen for å bli holdt ansvarlig vil kunne variere, og vil blant annet være avhengig av hvorvidt ulykken skjer i eller utenom anleggets ordinære åpningstid.

På generelt grunnlag vil det kreves en høyere grad av aktsomhet ved bruk av prepareringsmaskin i anleggets åpningstid. Dette fordi risikoen for skade – og dermed skadepotensialet – må anses å være høyere i den ordinære åpningstiden enn etter stengetid.

Avvik fra bransjestandarden vil i prinsippet kunne medføre at preppemaskinføreren blir holdt personlig ansvarlig, eksempelvis ved at preppemaskinen kjører/er plassert på et sted som er uoversiktlig. Det samme gjelder hvis området det prepareres i ikke er avstengt.

Når det gjelder personlig ansvar for ulykker utenom anleggets åpningstid er bildet noe mer sammensatt. Utgangspunkt er at nedfartene er å anse som et anleggsområde utenom åpningstid – se retningslinjene punkt 4.2 – og dermed at ferdsel ikke er tillatt, eventuelt at det skjer på eget ansvar.

Gitt at det er satt opp skilt som markerer dette skal det vanskelig la seg gjøre å velte ansvaret for en eventuell ulykke over på føreren. Dette gjelder særlig i de tilfellene der skadelidte selv kjører inn i tråkkemaskin eller wire. Se eget punkt for bruk av vinsj, som stiller egne krav til merking:

- *Ved preparering etter stengetid - spesielt ved bruk av vinsj - bør det settes ut blinkende gult varselllys og skilt ved inngangen til de preparerte og merkede nedfarter som erfaringsmessig er lett tilgjengelig for skiløpere fra f.eks. hytter i området.*

Det samme må gjelde skade forårsaket av snø/isklumper i forbindelse med pågående preparering og/eller preppekanter. Det er imidlertid ingen regel uten unntak, og i det følgende har vi sammen med vår advokat forsøkt å tenke ut mulige scenarioer der fører kan bli holdt ansvarlig:

Påkjørsel i forbindelse med preparering og/eller transport

Prepareringsmaskin på vei opp/eller ned som kjører ned personer som befinner seg i løypa. Som nevnt ovenfor må man her skille mellom personer i fart nedover (som kjører inn i prepareringsmaskinen), og personer på vei oppover, eventuelt som står stille. Påkjørsel av sistnevnte kategori vil mest sannsynlig kunne medføre ansvar. Det samme gjelder:

- Påkjørsel i forbindelse med rygging, se retningslinjene punkt 7.1.1 (4)
- Kjøring av preppemaskin uten varselllys/lys og/eller lydsignal
- Personlige forhold (mangel på søvn, rusmidler etc.)

Preparering av nedfarter

Nedfarter bør prepareres regelmessig slik at kuler ol. ikke utgjør en uventet fare for uøvde skikjørere. Av sikkerhetsmessige grunner bør det vurderes å sette opp et sikkerhetssoneskiilt for prepareringsmaskiner ved inngangen til heisene i anlegget.

Preparering i åpningstiden

I nedfarter som er åpne for besøkende, skal bruk av prepareringsmaskin reduseres til et minimum og kun skje ved helt nødvendig transport. Ved slik kjøring skal maskinen ha tent fjernlys og gult varselllys. Lydsignal skal brukes av føreren etter en nærmere konkret vurdering. Maskinen kjøres med moderat fart i den mest oversiktlige del av bakken. Det skal ikke kjøres i slikt terreng at skikjøreren ikke har mulighet til å observere maskinen på så lang avstand at han kan få stanset når maskinen observeres. Ved eventuell rygging bør hjelpemann være til stede med radioforbindelse til kjører. Det bør til enhver tid vurderes bruk av vakter ved kjøring i åpningstiden.

Ved preparering i anleggets åpningstid, bør traseen stenges fysisk samtidig som det settes opp varselskiilt som angir at preparering pågår. Alle preparerte og merkede innfarter til traseen må også stenges med skiltmarkering. Ved kjøring/preparering skal maskinen ha tent fjernlys og gult varselllys. Det anbefales også bruk av lydsignal der det er uoversiktlig. Ved rygging bør hjelpemann være til stede med radioforbindelse til kjører.

Preparering utenom åpningstid

Ved preparering etter stengetid – spesielt ved bruk av vinsj – skal det settes ut blinkende gult varselllys og skilt ved inngangen til alle preparerte og merkede nedfarter som erfaringsmessig er lett tilgjengelig for skikjørere fra f. eks hytter i området. Ved rygging skal fører forvise seg om at dette kan skje uten fare eller skader for personer som kan ha kommet seg inn i anlegget.

Ryggning med prepareringsmaskin

I to rettskraftige dommer er det lagt til grunn at det i anleggets åpningstid må benyttes hjelpemann ved ryggning av prepareringsmaskin for å oppfylle kravene til aktsomhet. En eventuell ryggeulykke uten hjelpemann viser at ryggekameraet alene ikke er tilstrekkelig til å forhindre ulykke. Det anbefales derfor bruk av hjelpemann selv om prepareringsmaskinen er utstyrt med ryggekamera.

Husk at bruk av prepareringsmaskin oppfattes som en risikofaktor av gjestene i anlegget. Disse retningslinjene kan derfor med fordel ytterligere konkretiseres i det enkelte anlegg mht. bruk, definisjon av kjøretraseer osv. Formålet er å bestemme tiltak for å redusere risiko for å unngå farlige situasjoner og dermed redusere faren for personskader.

[§ 12-6. Forbud mot arbeid som kan medføre særlig fare for helseskade \(arbeidstilsynet.no\)](#)

[Aldersgrenser for å jobbe — Ung.no](#) Det er også regler for når og hvor mye du kan jobbe.